

6 лютого набули чинності зміни до законодавства в частині посилення захисту прав дитини та вдосконалення примусового стягнення заборгованост, які мають стимулювати платників аліментів до належного виконання своїх обов'язків.

Суспільно корисні роботи для боржника.

На відміну від чинного регулювання, законом «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів» від 7.12.2017 №2234-VIII запроваджується такий вид адміністративного стягнення за несплату аліментів, як суспільно корисні роботи.

Вид суспільно корисних робіт визначає відповідний орган місцевого самоврядування. Вони не можуть виконуватися більше ніж 8 год., а неповнолітніми — 2 год. на день. Роботи не призначаються особам, визнаним інвалідами I або II групи, вагітним, жінкам, старшим за 55 років та чоловікам, старшим за 60 років. Виконання таких робіт оплачується погодинно за фактично відпрацьований час у розмірі, не меншому, ніж установлений законом мінімальний розмір оплати праці. Станом на 01.01.2018 в погодинному розмірі це становить 22,41 грн.

Тимчасовий виїзд дитини за межі України

Виїзд з України громадян, які не досягли 16-річного віку, в супроводі одного з батьків або інших осіб, уповноважених одним з батьків, здійснюється за нотаріально посвідченою

згодою другого з батьків із зазначенням у ній держави прямування та відповідного часового проміжку перебування в цій державі, якщо другий з батьків відсутній у пункті пропуску.

Без нотаріально посвідченої згоди другого з батьків такий виїзд можливий у разі:

• якщо другий з батьків є іноземцем або особою без громадянства, що підтверджується записом про батька у свідоцтві про народження дитини, та який (яка) відсутній у пункті пропуску;

• якщо в паспорті громадянина України для виїзду за кордон, з яким перетинає державний кордон громадянин, котрий не досяг 16-річного віку, або проїзному документі дитини є запис про вибуття на постійне місце проживання за межі України чи відмітка про взяття на постійний консульський облік у дипломатичному представництві або консульській установі України за кордоном (ч.4 Правил перетинання державного кордону громадянами України, затверджених постановою Кабінету Міністрів від 27.01.95 №57).

Новою ч.5 ст.157 Сімейного кодексу тому з батьків, з ким за рішенням суду проживає дитина, надається право самостійно вирішувати питання щодо тимчасового виїзду дитини за межі України при наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за 6 місяців.

Обмеження в праві виїзду боржника

Законом №2234-VIII передбачається можливість державного виконавця встановлювати тимчасове обмеження для боржника в праві виїзду за межі України за наявності заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за 6 місяців. Причому — без відповідного рішення суду. Також держвиконавець може самостійно встановити таке обмеження у випадку невиконання платником аліментів будь-яких інших зобов'язань, покладених на нього рішенням суду або інших органів (посадових осіб). Відповідне нововведення передбачене ч.9 ст.71 закону «Про виконавче провадження».

Право виносити такі постанови отримали тільки державні виконавці.

Строк заборгованості для встановлення тимчасового обмеження на право виїзду за межі країни обчислюватиметься з наступного робочого дня після винесення постанови про відкриття виконавчого провадёження. При цьому обмеження в праві виїзду за межі України може запроваджуватися на підставі рішень у різноманітних категоріях судових спорів, якими встановлений обов'язок боржника виконати те чи інше зобов'язання. Якщо стосовно заборгованості зі сплати аліментів чітко встановлено її суму, то з приводу інших можливих зобов'язань такий розмір законом не визначається.

Таким чином, питання про тимчасове обмеження боржника в праві виїзду за межі України віднесено до відома держвиконавців, а не суду. При цьому зміна стосується не лише боржника у справах про стягнення аліментів, а й усіх інших випадків невиконання рішення суду (наприклад у разі наявності заборгованості за кредитом).

Нові засоби примусового виконання рішень

Крім обмеження в праві виїзду за кордон, до платника, котрий припустився заборгованості, яка перевищує суму відповідних платежів за 6 місяців, можуть застосовуватися й нові тимчасові обмеження у праві:

• керування транспортними засобами;

• користування вогнепальною мисливською, пневматичною та охолощеною зброєю, пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями метальними снарядами несмертельної дії;

• на полювання.

Ці важелі впливу передбачені новою редакцією ч.9 ст.71 закону «Про виконавче провадження». Такі обмеження діятимуть до погашення заборгованості зі сплати аліментів у повному обсязі.

Водночас є й певні винятки для винесення таких постанов, що застережені в ч.10 ст.71 закону. Зокрема, не можна обмежувати особу в праві керувати транспортними засобами, якщо:

• встановлення такого обмеження позбавляє боржника основного законного джерела засобів для існування;

• автомобіль використовується у зв'язку з інвалідністю чи перебуванням на утриманні боржника особи з інвалідами I, II групи або дитини з особливими потребами;

• боржник проходить строкову військову службу, військову службу за призовом осіб офіцерського складу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період або військову службу та виконує бойові завдання в бойовій обстановці чи в районі проведення антитерористичної операції;

• сплата заборгованості за аліментами розстрочена або відстрочена в порядку, встановленому законом.

Начальник Шепетівського міськрайонного

відділу ДВС Ю.Репецька